A black and white photograph of a rugged coastline. In the foreground, there are dark, silhouetted pine trees on the left. The middle ground features a high, light-colored limestone cliff that meets the sea. The water is dark and calm, extending to the horizon under a cloudy sky.

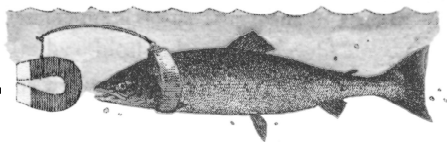
Ekosistemi Dalmacije

Dugi otok 2002

**Poročila s tabora študentov biologije
na Dugem otoku**

**Društvo študentov
biologije
Ljubljana, december
2002**

S m e r o k a z

Vseeno se vrti.....	3
Skupina za botaniko.....	5
Skupina za metulje.....	11
Skupina za netopirje.....	14
Skupina za pajke.....	18
Karta Telaščice.....	22-23
Skupina za dvoživke in plazilce.....	25
Potapljaška skupina.....	34
Skupina za ptiče.....	38
Seznam udeležencev.....	43
Zahvale.....	44

Urednik: Ana Čehovin
Oblikovalec: Uroš Žibrat
Finance: DŠB in ŠOBF
Spisali: Tjaša Lokovšek, Griša Planinc, Boštjan Podvršič, Jošt Stergaršek, Eva Vukelič, Vesna Jačimović, Nataša Aupič, Ana Čehovin

Fotografije: Tanja Benko in Jernej Zajc

Avtorji so sami lektorirali svoje izdelke, občasno sta jih pregledala tudi oblikovalca, ki ne trdita, da znata slovensko.

Tisk: Birografika Bori
Naklada: 150 izvodov
Založnik: Društvo študentov biologije

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

379.825(497.5 Dugi otok)"2002"

TABOR študentov biologije (2002 ; Dugi otok)

Dugi otok 2002 ; ekosistemi Dalmacije ; poročila s tabora študentov biologije na Dugem otoku / [urednik Ana Čehovin ; spisali Tjaša Lokovšek ... [et al.] ; fotografije Tanja Benko in Jernej Zajc]. - Ljubljana ; Društvo študentov biologije, 2002

ISBN 961-91041-1-0

1. Gl. stv. nasl. 2. Lokovšek, Tjaša 3. Čehovin, Ana
121536512

Vseeno se vrti...

Ana Čehovin

1. TABORIŠČENJE

Želja po raziskovanju nas je letošnjo pomlad popeljala onkraj meja naše ljube Slovenije in približno štirideset slovenskih študentov biologije se je 20. aprila znašlo na Dugem otoku na t.i. taboru Ekosistemi Dalmacije.

Nastanili smo se v bungalovih Parka Prirode Telašćica, 5 km od glavnega mesta Sali. Udeleženci smo se razdelili v sedem delovnih skupin: za pajke, netopirje, metulje, dvoživke in plazilce, ptiče, botaniko in potapljanje. Terensko delo je potekalo na celotnem območju parka Telašćica. Za vsakodnevno prehrano je skrbel naš kuhar, kateremu so pomagale dežurne skupine in glavni kuhar parka.

Knjižica, ki jo sedaj berete, na kratko povzema naše 9-dnevno druženje. Predstavljeni so rezultati dela posameznih skupin in nekaj podrobnosti o Dugem otoku.

2. O DUGEM OTOKU

Dugi otok ali Veli otok spada v Zadarsko skupino otokov severnega Dalmatinskega arhipelaga. Je dolg in ozek, zaseda 124 kvadratnih kilometrov površine, dolg je 43 km, na najširšem mestu širok 4,6 km. Os otoka poteka od severozahoda proti jugovzhodu, meji pa na otok Molat na severu in na Kornate na jugu. Razdelimo ga lahko na 3 dele: jugovzhodni, srednji in severnozahodni del. Jugovzhodni in severnozahodni del imata podlago iz dolomita, ki je lahko drobljiv in daje rodovitna tla. Zato so

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

obline otoka na teh mestih blage, v depresijah, ki so gosto obrasle z vegetacijo, pa najdemo vodo. Površje otoka je zelo razgibano. Kraška polja, kot so Velo Jezero, Arnjevo, Stivanje, Sridnje in druga obkrožajo najvišji vrh imenovan Vela Straža (338 m). Tu najdemo tudi veliko jam (Strašna Peč, Kozja Peč, Veliki Badanj...). Ta del otoka je tudi precej naseljen. Na južni strani, kjer dolomita ni, pa se raztezajo izrazite odsekane vertikalne plošče, katerih ne premore noben drug otok na hrvaški obali. Te vertikalne oblike, ki nas spominjajo na visoke zidove, se imenujejo Stene. Globina morja pod njimi seže do 50 metrov, njihov podmorski svet pa je neprecenljive vrednosti. Na Stenah, ki so za človeka nedostopne, domujejo galebi, divji golobi in drugi ptiči, ki si na pečinah poiščejo mirno mesto za gnezdenje.

Na severozahodni strani otoka najdemo veliko lepo razvitih uval, kot so Soline, Veli rat in Sakarun, na jugovzhodni strani pa le eno, ki je ena največjih na hrvaški obali. Zariva se 10 km v notranjost otoka, ime pa ji je Telaščica. Dolga je 8 km, široka pa od 150 m pa tja do 2 km. Po njej imenovan leta 1988 ustanovljen Park prirode Telaščica je veličastni kompleks, ki se razprostira na 70 kvadratnih kilometrih. Nekoč je bil Park del Nacionalnega parka Kornati, čeprav imata področji različno geološko zgradbo in vegetacijo. V Parku najdemo kraška polja, jame, bujno mediteransko vegetacijo s 300 vrstami rastlin in prav tako bogato favno. Podmorski svet ni nič manj bogat. Parku pripada 25 zalivov, 5 otočkov, 68 km obale in posebni naravni fenomen – slano jezero Mir. Njegova globina je nekje med 6 in 10 m. Je slano jezero, kar pomeni, da je preko podzemnih kanalov nad nepropustnimi sloji povezano z morjem.

Na Dugem otoku so poletja dolga in topla, zime pa blage. Temperature so dokaj visoke, v avgustu povprečno 24°C, v januarju pa 6°C. Število sončnih dni se giblje med 2550 in 2650 ur, povprečno število deževnih dni pa 85 na južnem in 95 na severnem delu otoka.

3. SLOVSTVO

- Rubić I.: Naši otroci na Jadranu. Split, 1973

SKUPINA ZA BOTANIKO

Vodja skupine: Vesna Jačimović

1. UVOD

Letošnji namen dela botanične skupine se ni veliko razlikoval od prejšnjih let. Člani smo se spoznavali s floro in vegetacijo otoka Dugi. Pozornost smo posvetili predvsem območju parka Telaščica na južnem delu otoka, vendar smo se potepali tudi izven njegovih meja. Za razliko od prejšnjih let, pa smo sprti delali tudi herbarij, ki je bil namenjen samemu parku in smo ga tam tudi pustili.

Zgodovina raziskovanja flore otoka Dugi je povezana z raziskovanjem Kornatov. Med prvimi je bil Roberto Visiani s delom *Stirpium Dalmaticarum Specimen*. Otok sta v prvi polovici 20. stoletja obiskala tudi dunajska botanika J. Baumgartner in A. Ginzberger. Njim so kasneje sledili še ostali botaniki. Naj omenim Iva Pevalek, ki je leta 1930 objavil popis vaskularne flore otoka Dugi in Kornatov ter Iva Trinajstića, ki pa je leta 1991 objavil še dopolnilo temu popisu. Skupaj je tako do sedaj opisanih 629 taksonov.

2. METODE DELA

Material smo v glavnem določevali kar na terenu, saj smo ga tako manj porabili, poleg tega pa ga je bilo svežega tudi lažje določevati. Kar nam je ostalo, smo do konca določili v parku. Pomagali smo si z ročnimi lupami, določevalnimi ključi in s popisi flore Dugega otoka. Nabrane trave in šaše smo herbarizirali in jih nedoločene prinesli v Ljubljano, kjer smo to delo prepustili strokovnjakom.

3. REZULTATI

Pregled določenih taksonov po dnevih in obiskanih območjih.

1) 21. 04. 2002, Uvala Mir, pot proti Slanemu jezeru

1. *Aethionema saxatile* L.
2. *Allium ampelloprasum* L.
3. *Alyssum sinuatum* L.

4. *Anagalis gentiana* (Beck) Domac
5. *Anagalis arvensis* L.
6. *Anchusa (Lycopsis) arvensis* (L.) M. B.
7. *Anemone hortensis* L.

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

8. *Anthyllis vulneraria* L. s. lat.
9. *Aparagus acutifolius* L.
10. *Arisarum vulgare* Targ. Tozz.
11. *Arum italicum* Mill.
12. *Asphodelus mycrocarpus* Salzm.
13. *Atriplex prostrata* Bouch. M sec. *Tatarica*
14. *Beta maritima* L.
15. *Brachypodium ramosum* (L.) R. & Sch.
16. *Cistus salviifolius* L.
17. *Clematis flammula* L.
18. *Coronilla emeroidea* Boiss. & Spr.
19. *Coronilla valentina* L.
20. *Cyclamen repandum* S. S.
21. *Cynanchum adriaticum* (Beck) Fritsch
22. *Cynoglossum creticum* Mill.
23. *Desmaseria marina* ???
24. *Erodium malacoides* (L.) L'Hér.
25. *Euphorbia helioscopia* L.
26. *Fumaria capreolata* L.
27. *Fumaria officinalis* L.
28. *Galium spurium* L.
29. *Geranium robertianum* L.
30. *Halimione portulacoides* L.
31. *Herniaria glabra* L.
32. *Hippocrepis unisiliquosa* L.
33. *Juncus maritimus* Lam.
34. *Juniperus phoenicea* L.
35. *Lathyrus aphaca* L.
36. *Lathyrus cicera* L.
37. *Limonium angustifolium* (= *arborese*) Tsch.
38. *Limonium cancellatum* (Bernh.) O. Kuntze
39. *Linum nodiflorum* L.
40. *Linum tommasinii* Rchb.
41. *Lymus pycnantus* ??
42. *Melandrium album* (Mill.) Garcke
43. *Melica magnolli* Gr. & Godr.
44. *Muscari comosum* (L.) Mill. subsp. *Holzmanni*
45. *Olea europaea* L.
46. *Ophrys bertolonii* Mor.
47. *Orchis tridentatus* Scop.
48. *Ornithogalum tenuifolium* Guss.
49. *Orobanche minor* L.
50. *Pinus halepensis* Mill.
51. *Pistacia lentiscus* L.
52. *Reichardia picroides* (L.) Roth.
53. *Rhamnus alaternus* L.
54. *Rubus dalmatinus* Tratt.
55. *Salvia bertolonii* Viss.
56. *Salvia officinalis* L.
57. *Salvia sclarea* L.
58. *Silene vulgaris* (Mch.) Garcke s. s. *Silene inflata*
59. *Smilax aspera* L.
60. *Tamus communis* L. subsp. *croatica*
61. *Tordylium apulum* L.
62. *Tragopogon porrifolius* L.
63. *Verbascum phoeniceum* L.

2) 22. 04. 2002, Uvala Mir (pot proti Uvali Jaz)

64. *Arbutus unedo* L.
65. *Atriplex patula* L.
66. *Cistus villosus* L.
67. *Crataegus monogyna* Jacq.
68. *Crithmum maritimum* L.
69. *Erica arborea* L.
70. *Euphorbia dendroides* L.
71. *Euphorbia platyphyllos* L. subsp. *literata* (Jacq.) Rchb.
72. *Ficus carica* L.
73. *Fraxinus ornus* L.
74. *Inula chrihmoides* L. subsp. *mediterranea*
75. *Nigella damascena* L.
76. *Ophrys scolopax* L. s. lat.
77. *Paliurus spina christi* Mill.

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

78. *Plantago coronopus* L.
79. *Plantago holosteum* Scop.
80. *Plantago lanceolata* L.
81. *Poa annua* L.
82. *Prasium maius* L.
83. *Prunus spinosa* L.
84. *Quercus ilex* L.
85. *Rosa sempervirens* L.
86. *Ruscus aculeatus* L.
87. *Sanguisorba muricata* Greml.
88. *Scrophularia peregrina* L.
89. *Silene gallica* L.
90. *Sorbus domestica* L.
91. *Stellaria* sp. L.
92. *Valerianella eriocarpa* Desv.
93. *Vicia hybrida* L.
- 3) 22. 04. 2002, Stražica**
94. *Avena barbata* Pott.
95. *Campanula rapunculus* L.
96. *Lupinus hirsutus* L.
97. *Papaver rhoeas* L.
98. *Scrophularia canina* L.
- 4) 23. 04. 2002, pot proti cerkvi Sv. Ivana, Stivanje polje**
99. *Cistus monspeliensis* L.
100. *Coronilla cretica* L.
101. *Hedera helix* L.
102. *Inula viscosa* (L.) Ait.
103. *Juncus bulbosus* L.
104. *Juniperus oxycedrus* L.
105. *Lamium amplexicaule* L.
106. *Myosotis collina* (Ehrh.) Hfm.
107. *Posidonia oceanica* (L.) Delile
108. *Salicornia fruticosa* L.
109. *Spartium junceum* L.
110. *Stachys italica* Mill.
111. *Trifolium stellatum* L.
112. *Veronica acinifolia* L.
- 5) Pot proti cerkvi Sv. Antona, Dugo polje**
113. *Ajuga chamaepitys* (L.) Schreb.
114. *Ajuga genevensis* L.
115. *Batrachium aquatilis* L.
116. *Capsella bursa pastoris* L.
117. *Ceterach officinarum* DC.
118. *Convolvulus cantabricus* L.
119. *Cynoglossum columnae* Ten.
120. *Dorycnium hirsutum* (L.) Ser.
121. *Erodium malacoides* (L.) Willd.
122. *Fumaria parviflora* Lam.
123. *Halimione portulacoides* (L.) Aellen
124. *Helichrysum arnearium* (L.) Mch.
125. *Juncus acutus* L.
126. *Knautia integrifolia* (L.) Bert.
127. *Lavatera cretica* L.
128. *Melissa officinalis* L.
129. *Pycnanthus longus* (L.) Hay
130. *Ranunculus ophioglossifolius* Will.
131. *Raphanus sativus* L.
132. *Scolymus hispanicus* L.
133. *Securigera securidaca* (L.) Deg. & Dörf.
134. *Verbascum densiflorum* Bertol.
135. *Viola arvensis* Murr.
- 6) 24. 04. 2002, pot proti Žmanskemu jezeru (Malo jezero), Zaglavu in Saliju**
136. *Agave americana* L.
137. *Allium subhirsutum* L.
138. *Asphodelus fistulosus* L.
139. *Borago officinalis* L.
140. *Campanula persicifolia* L.
141. *Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch
142. *Cerantonia siliqua* L.

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

143. *Crepis rubra* L.
144. *Cupressus sempervirens* L.
145. *Cystinus hypocistis* (L.) L.
146. *Daucus carota* L.
147. *Echium plantagineum* L.
148. *Fibigia cypeata* (L.) Med.
149. *Lavatera arborea* L.
150. *Lonicera implexa* Ait.
151. *Myrtus communis* L. (*M. italica*)
152. *Onosma Javorkae* Simk.
153. *Ophrys araneifera* Huds. (*O. sphegodes*)
154. *Orchis laxiflora* Lam.
155. *Orchis purpurea* Huds.
156. *Pistacia terebinthus* L.
157. *Reseda lutea* L.
158. *Reseda phyteuma* L.
159. *Rosmarinus officinalis* L.
160. *Salvia clandestina* L.
161. *Scrophularia peregrina* L.
162. *Tamarix dalmatica* Baum.
163. *Viburnum tinus* L.
164. *Vinca maior* L. (vas Zaglav)
165. *Vitis vinifera* L.
- 7) 24. 04. 2002, Muravjak in skalne stene**
166. *Alyssum sinuatum* L.
167. *Asplenium ruta muraria* L.
168. *Centaurea ragusina* L. subsp. *Baumgartneri* (Ginb.)
169. *Centaurea ragusina* L. subsp. *Padelini* (Ginzb.)
170. *Cerastium glutinosum* Fr.
171. *Ephedra campylopoda* C. A. Mey
172. *Limonium cancellatum* (Bernh.) O. Kuntze
173. *Olea europea* L. var. *Oleaster* Hoffm.
174. *Ornithogalum comosum* L.
175. *Parietaria judaica* L.
176. *Phillyrea media* L.
- 8) 24. 04. 2002, pot v Proverso malo**
177. *Chrysanthemum segetum* L.
178. *Medicago tuberculata* Wild.
179. *Morus alba* L.
180. *Prunus dulcis* (Mill.) DA Webb.
181. *Robinia pseudoacacia* L.
182. *Sideritis romana* L.
- 9) 26. 04. 2002, otok Taljurić**
183. *Arthrocnemum glaucum* (Del.) Ung. Sternb.
184. *Sarcocornia radicans*
- 10) 26. 04. 2002, Otok Garmenjak**
185. *Allium commutatum* Guss.
186. *Blackstonia serotina* (Koch) G. Beck
187. *Euphorbia wulfenii* Hoppe
188. *Limonium anfractum* (Salmon) Mill.
189. *Limonium cancellatum* (Bernh.) O. Kuntze
190. *Lotus tenuis* Waldst. & Kit.
191. *Muscari neglectum* Guss.
192. *Petroraghia saxifraga*
193. *Plantago holosteum* subsp. *scopulorum* (Deg.) Horvatić
194. *Scolymus hispanicus* L.

4. ZAKLJUČEK

Najbolj pogosta vrsta, na katero smo naleteli na vsakem koraku, je bila trava vrste *Brachypodium ramosum* (L.) R. & Sch. Verjetno najbolj znamenite endemite otoka Dugi najdemo na visokih in strmih stenah na zahodni strani otoka. To sta na pogled in dotik prijetni podvrsti vrste *Centaurea ragusina* L. subsp. *Baumgartneri* (Ginb.) in subsp. *Padelini* (Ginzb.), ki se v osnovi razlikujeta po obliki listov, obe pa cvetita pa rumeno.

Število določenih vrst je letos nekoliko manjše kot smo ga vajeni, vendar kljub temu zadovoljivo, saj smo določili skoraj tretjino vse flore otoka. Razlog verjetno tiči v letošnji sezoni, saj je v času našega obiska cvetelo manj rastlin, kot smo pričakovali. Omenim naj vrsto *Lupinus hirsutus* L., ki ga do sedaj še ni bilo v popisu. Tako smo s tem razveselili kolege iz zagrebškega Inštituta Rođer Boškovića, ki naj bi se temu odkritju bolj podrobno posvetili.

Kot vodja botanične skupine sem zadovoljna z doseženim delom na taboru. Verjamem, da smo se vsi v skupini naučili veliko novega in obnovili že skoraj pozabljena znanja. Upam, da nisem bila prezahtevna do svoje skupine (vedno "prezgodnje" vstajanje in odhod na teren) in da jim (vam) nisem nalagala prevelikih nalog, zaradi katerih bi bili prikrajšani počitniškega dela tabora. Upam si trditi, da nam je uspelo združiti prijetno s koristnim! Bili ste zelo pridni. Za konec bi se zahvalila še že omenjenima kolegoma iz Zagreba, ki sta nam z veseljem pomagala pri določanju nekaterih za nas težje določljivih taksonov in nas fascinirala s stresanjem imen vrst in podvrst iz rokava ter nas pobljže spoznala s halofiti.

5. SLOVSTVO

- Domac, R. (1994): Flora Hrvatske – priručnik za određivanje bilja, Školska knjiga. Zagreb.
- Grey – Wilson, C., Blamey, M. (1998): Mediterranean Wild Flowers. Harper Collins Publishers.
- Martinčič, A., Wraber, T., Jogan, N., Ravnik, V., Podobnik, A., Turk, B., Vreš, B. (1999): Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije.

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

- Trinajstić, I. (1991): Prilog poznavanju flore otoka Dugog. Acta Bot. Croat. 50, 129–133.
- Pevalek, I. (1930): Vaskularna flora. V »Prirodoslovna istraživanja sjeverno-dalmatinskog otočja. I. Dugi i Kornati«. Prir. Istraž. Jugosl. Akad. 16, 119–158.

SKUPINA ZA METULJE

Vodja: Jošt Stergaršek

1. UVOD

Naša skupina je želela spoznati pomladanski metuljski svet Dolgega otoka (Hrvatska, Dugi otok). Osredotočili smo se na lov dnevnih metuljev (skupina Rhopalocera), ki jih najlažje ločimo od nočnih (skupina Heterocera - nekateri so namreč aktivni tudi podnevi) po betičastih antenah (nočni imajo nitaste ali peresaste antene). Želeli smo pregledati (preloviti) čim večji del otoka, zato smo pregledali veliko različnih življenjskih prostorov (habitatov), saj različne habitate naseljujejo različne vrste rastlin, s temi pa se hranijo ličinke (gosenice) določenih vrst metuljev.

2. METODE DELA

Dnevni metulji se najraje spreletavajo in iščejo partnerje ter nektar v toplih, sončnih dneh z manj vetra, tako smo tudi mi hodili na teren v lepem vremenu. Teren smo izbrali vnaprej glede na lego, nadmorsko višino, prisotnost in odsotnost vodnih teles in po navodilih drugih tabornikov, ki so srečali z rastlinskimi vrstami bogate travnike, ali pa so opazili različne metulje.

Na teren smo hodili peš, če smo pregledovali bližnjo okolico (Narodni park Telašćica) in s kolesi, s katerimi smo v zglednem času dosegli tudi nekoliko bolj oddaljene kraje (Sali, Žman). Metulje smo lovili s posebno mrežo na dolgem ročaju (metuljnico) in jih na licu mesta (še žive) določili s pomočjo slikovnega ključa (literatura). Nato smo jih, kolikor se le da, nepoškodovane spustili na svobodo.

3. REZULTATI

Pregledali smo suhe, kamnite travnike in kamnita travnata pobočja z zimzelenimi grmi (Uvala Telašćica, Uvala Mir), kulturno krajino – njive

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

(Gmajno polje, Stivanje polje), kraj Sali in okoliško kulturno krajino (nasadi oljk, vinogradi, njive), vlažne travnike pri kraju Žman. Ulovili in določili smo 24 vrst dnevnih metuljev iz šestih družin.

1.fam. **Papilionidae**

1. *Iphiclides podalirius*
2. *Papilio machaon*

2.fam. **Pieridae**

3. *Anthocharis cardamines*
4. *Artogeia manni*
5. *Artogeia rapae*
6. *Colias alfacariensis*
7. *Colias crocea*
8. *Gonepteryx cleopatra*
9. *Gonepteryx rhamni*
10. *Leptidea sinapis*
11. *Pieris brassicae*
12. *Pontia edusa*

3.fam. **Lycaenidae**

13. *Aricia agestis*

14. *Callophrys rubi*

15. *Celastrina argiolus*
16. *Glaucopsyche alexis*
17. *Lycaena phlaeas*
18. *Polyommatus icarus*
19. *Pseudophilotes vicrama*

4.fam. **Nymphalidae**

20. *Limenitis reducta*
21. *Vanessa cardui*

5. fam. **Satyridae**

22. *Coenonympha pamphilus*
23. *Lasiommata megera*

6.fam. **Hesperiidae**

24. *Carcharodus alceae*

6. ZAKLJUČEK

Kot že rečeno smo se želeli spoznati z dnevnimi metulji otoka Dugi otok, z lovom na te žuželke in določanjem vrst na terenu s slikovnim ključem. Zaradi precej južne lege otoka smo se nadejali ugodnega vremena, predvsem toplih in sončnih dni, ki pospeši preobrazbo in razvoj metulja. Vendar pa so se menjavali sončni in vetrovnejši ali hladnejši dnevi. Tako smo videli in ujeli, kar smo in smo s tem zadovoljni. Popis vrst ni bil popoln, saj smo navadno na posamezni lokaliteti vpisovali le vrste, ki jih do takrat nismo opazili, namesto da bi na vsaki lokaliteti popisali vse vrste, ki smo jih videli. Tako bi bil naš skromen prispevek k poznavanju favne metuljev na Jadranskih otokih

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002
kvalitetnejši...naslednjič. Posebno pa nas je navdušil veliki nočni pavlinček (*Saturnya pruni*), katerega ogrožamo ljudje, saj se gosenice hranijo z listi sadnega drevja iz družine Rožnic, človeški interes pa so sočni plodovi omenjenih dreves. V gozdu bungalovskega naselja ga je našel Jernej Polajnar.

5. SLOVSTVO

- Collins field guide Butterflies of Britain&Europe, Tom Tolman, Richard Lewington, 1997

NETOPIRSKA SKUPINA

Vodja skupine: Nataša Aupič

1. UVOD

Ekskurzija na Dugi otok je bila že peta tovrstna aktivnost slovenskih študentov biologije, v nizu raziskovanja Dalmatinskih otokov. Vsako leto je sodelovala tudi netopirska skupina.

Za razliko od preteklih ekskurzij nismo imeli podatkov o netopirjih iz prejšnjih let. Leto pred nami so bili v parku prirode že hrvaški študenti, vendar nismo uspeli dobiti njihovih rezultatov, ki bi nam služili za orientacijo pri delu.

V skupini se nas je trudilo pet netopircev. Ker so bili nekateri člani šele na začetku ljubezenske zveze s hiropterologijo, je bil glavni cilj skupine seznaniti člane z osnovnimi raziskovalnimi metodami, ki se uporabljajo pri proučevanju netopirjev.

2. METODE DELA

Dneve smo v glavnem porabili za "sprehode" po parku. Na teh "sprehodih" smo med drugim krčili nove poti skozi makijo, stikali za jamami, brez usmiljenja pobijali klope, iskali netopirjem vsečne habitate, flirtali s hrvaško vojsko, okupirali slaščičarno, spoznali brezzobo častno sestro, se povzpeli na najvišji svetilnik v Dalmaciji...

Ob večerih in ponoči smo z ultrazvočnimi detektorji Petterson D200 določali vrste netopirjev v letu. Pri delu z ultrazvočnimi detektorji smo uporabljali naslednje vire: Ahlen (1990), Barataud (1995) in Schrober & Grimmberger (1998). Uporabljali smo heterodini način sprejema ultrazvočnih signalov. En večer smo posvetili tudi snemanju netopirskih klicev s heterodinim sprejemom detektorja. Posnetke smo doma "ušesnometrično" primerjali z netopirskimi klici, katere je posnel, evropska avtoriteta na tem področju, Michel Baratud, na CD-ju *The Inaudible world*. Računalniška obdelava ni bila možna, saj bi zato morali snemati klice s pomočjo raztegnitve časa, žal pa potrebne

opreme nismo imeli.

Lov z mrežami smo izvedli dvakrat. Edinega ulovljenega netopirja smo določili po ključu v Schober & Grimmberger (1987).

Pregledali smo dve večji cerkvi.

Za obstoj in lokacijo jam smo izvedeli od domačinov. Ker pa na zemljevidih niso bile vrisane, smo imeli kar nekaj problemov pri iskanju njihovih vhodov. Zaradi časovne stiske smo tako uspeli pregledati le dve. Težak dostop nam je preprečil obisk jame na gribu Grbaščak. Za vstop v jamo na pobočju hriba Kruševac bi potrebovali jamarsko opremo, za jamo na sosednjem otoku Lavdara pa čoln.

3. REZULTATI

V dneh od 21.4. do 27.4. smo na Dugem otoku našli najmanj 6 vrst netopirjev. V Tabeli 1 so podane opažene vrste, način določitve in skupno število nahajališč. Pod njo pa podajamo seznam pregledanih lokalitet.

Tabela 1. Seznam opaženih vrst

Vrsta	Način določitve		Št. nahajališč
	opazovanje/meritve	ultrazvočni detektor	
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>		+	1
<i>Myotis sp. (mali)</i>		+	3
<i>Plecotus auritus</i>	+		1
<i>Pipistrellus kuhlii/nathusii</i>		+	1
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>		+	1
<i>Tadarida teniotis</i>	+	+	1

1. uvala Mir, polovica poti med uvalo Mir in jezerom Mir

Trava s posameznimi grmi in redkimi bori.

Lovili smo dva večera. Na večer 21.4.2002 smo ulovili odraslo samico *Plecotus auritus* (Linnaeus, 1758). Dva dni kasneje nismo ulovili nič. Z ultrazvočnim detektorjem smo oba večera slišali netopirja iz rodu *Myotis*.

2. jama na zahodnem pobočju hriba Rožantek, malo pod vrhom

Ni bili ne netopirskih kosti ne iztrebkov.

3. klifi nad morjem, 100m zahodno od uvale Mir

Z ultrazvočnim detektorjem in brez njega poslušali *Tadarida teniotis* (Rafinesque, 1814)

4. mlaka na Stivanjem polju, 500m zahodno od uvale Pasjak

Mlaka z vseh strani obraščena z gostim grmičevjem. Le s severne strani je bila v grmičevje vsekana ozka potka. Potka je vodila do dveh njiv, ki sta tudi bili obdani z gostim grmičevjem.

Lovili z mrežami. Nič ujeli.

Poslušali z ultrazvočnimi detektorji. Slišali *Rhinolophus ferrumequinum* (Schreber, 1774), ki je mlako le preletel in več netopirjev, vrste iz rodu *Myotis*, ki so se hranili nad mlako.

5. cerkev Sv. Ante, Dugo polje, 700m zahodno od uvale Magrovica

podstrešje dobro zadelano. Nobenih iztrebkov.

6. jama na zahodnem pobočju hriba Javnjak, 150m jugovzhodno-

vzhodno od uvale Lučica. Našli nekaj netopirskih iztrebkov.

7. cerkev Sv. Marije, Sali

Cerkev nima podstrešja. Povzpeli se na zvonik. Nič nismo našli.

8. prepadna jama na vzhodnem pobočju hriba Kruševac, 600m jugo-

jugovzhodno od uvale Dumboka

Pregloboko vhodno brezno, da bi se spustili vanjo. Zvečer 26.4.2002 poslušali z ultrazvočnimi detektorji, vendar nismo slišali nič, ne videli nobenega izletavanja. Možno je, da smo bili malo prepozno, ker smo prišli do jame 20 min po sončnem zahodu.

9. Sali

Poslušali z ultrazvočnimi detektorji in snemali heterodine klice.

Slišali smo *Pipistrellus kuhlii* (Kuhl, 1817), *Pipistrellus pygmaeus*

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002
(Leach, 1825) in netopirja iz rodu *Myotis*.

4. ZAKLJUČEK

Uspešno smo določili 4 vrste netopirjev. Posnetek je bil preslab, da bi lahko določili netopirja iz rodu *Myotis* do vrste. Prav tako nismo mogli ločiti med vrstama *Pipistrellus kuhli* in *Pipistrellus nathusii*, ker se s heterodinim načinom tega ne da.

Člani skupine so se uspešno naučili dela z ultrazvočnimi detektorji. Za samostojno delo in pravilno določevanje, pa bi potrebovali še več vaje in teoretičnega znanja.

Imeli smo priložnost poslušati dolgorepega netopirja *Tadarida teniotis*, ki ga lahko poslušamo tudi brez ultrazvočnega detektorja. Posebnost tega netopirja je, da več kot pol repa ni vpeto v repno opno. V Sloveniji ga nimamo, je pa prisoten na takorekoč vseh Dalmatinskih otokih, ki smo jih do sedaj obiskali.

Člani skupine pa so se tudi naučili uporabljati mreže, kot enega osnovnih pripomočkov pri raziskovanju netopirjev. Njihova prednost je, da lahko večino ujetih netopirjev določimo do vrste. Hkrati pa dobimo tudi mnogo informacij o starosti, spolu in reprodukcijskem stanju posameznega osebka.

SKUPINA ZA PAJKE

Vodji: Tjaša Lokovšek & Maja Šuštar

1. UVOD

Namen dela araneološke skupine je bil seznaniti člane z opazovanjem pajkov v njihovem naravnem okolju, z različnimi tehnikami vzorčenja ter s sistematiko in ekologijo pajkov.

2. METODE

Glede na to, da je vzorčenje potekalo na območju narodnega parka, smo temu prilagodili način vzorčenja. Kljub temu, da smo vzorčili z različnimi metodami, je bilo težišče našega dela usmerjeno k selektivnemu vzorčenju, medtem ko metod, ki temeljijo na kvantitativnih vzorčenju (npr. ocena vrstne pestrosti), pa nismo izvajali. Tako je med metodami vzorčenja prevladoval selektivni lov s pincetami in ekshaustorji, med neselektivnimi pa lov z lovilno vrečo. Nabrane živali smo fiksirali v 70% etanolu. Vzorčili smo na dvanajstih lokaitetah. Na vseh lokalitetah smo vzorčili podnevi, razen na lokaliteti 6, na kateri smo izvedli tudi nočni lov.

Lokalitete

1. Borov gozd, vmes skale in trava, 500m severno od Slanega jezera; 40m n.m.; 20.4.2002
2. Suh skalnat travnik, vmes grmovje, 200m severno od Slanega jezera; 70m n.m.; 20.4. 2002
3. Gozdna poseka med Slanim jezerom in morsko obalo, 1500m jugovzhodno od Uvale mir; 0 m n.m.; 21.4 2002
4. Suh skalnat travnik na jugovzhodnem robu Slanega jezera; 0 m.n.m.; 22.4.2002
5. Zaraščen borov gozd na severozahodu Slanega jezera; 0m n.m.; 23.4.2002

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

6. Severni del Slanega jezera, borov gozd s kamnito ograjo; 0m n.m.; 23.4.2002
7. Obala med kampom Mir in parkiriščem, 2km severozahodno od uvale Mir; nizko grmovje, vmes trava in borovci; 0m n.m.; 24.4.2002
8. Vlažen travnik pri Malem jezeru na Dugem otoku; 80m n.m.; 25.4.2002
9. Rajski vrt - nasad oljk na skalnatem pobočju, v višini uvale Tetovišnice; 80m n.m.; 25.4.2002
10. Jama, 3km jugovzhodno od Uvale Mir, na hribu Javnjak; 70m n.m.; 26.4.2002
Okolica jame, 3km jugovzhodno od Uvale Mir, na hribu Javnjak; 70m m.n.; 26.4 2002
11. Okolica jame; 3km jugovzhodno od Uvale Mir, na hribu Javnjak; 70m n.m.; 26.4.2002
12. Apartma številka 23, kamp Telaščica; 0m n.m.; 28.4.2002

3. REZULTATI

Tekom Študentskega tabora Dugi otok 2002 smo našli 20 družin, 41 rodov in 45 vrst pajkov.

Seznam nabranih vrst pajkov (po družinah):

1. Araneidae:	- <i>Pardosa proxima</i>
- <i>Zylla diodia</i>	- <i>Trochosa ruricola</i>
- <i>Cyclosa conica</i>	
- <i>Agalenatea redii</i>	4. Segestriidae:
- <i>Mangora acalypha</i>	- <i>Segestria senoculata</i>
- <i>Zygiella stroemi</i>	- <i>Segestria florentina</i>
- <i>Gibbaranea bituberculata</i>	
2. Pholcidae:	5. Amaurobiidae:
- <i>Holocnemus plucheii</i>	- <i>Amaurobius erberi</i>
3. Lycosidae:	6. Gnaphosidae:
- <i>Alopecosa trabalis</i>	- <i>Zelotes pedersis</i>
	- <i>Zelotes oblongus</i>

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

- *Haplodrassus* sp.
 - *Drassodes lapidosus*
- 7. Thomisidae:**
- *Coriarachne depressa*
 - *Tibellus oblongus*
 - *Synaema globosum*
 - *Philodromus dispar*
- 8. Sparassidae:**
- *Micrommata virescens*
- 9. Scytodidae:**
- *Scytodes thoracica*
- 10. Salticidae:**
- *Salticus scencius*
 - *Phlegra brasinemi*
 - *Heliophanus* sp.
 - *Heliophanus tribulosus*
 - *Heliophanus flavipes*
- 11. Linyphiidae:**
- *Linyphia hortensis*
 - *Linyphia triangularis*
 - *Microlinyphia impigra*
 - *Neriere furtiva*
 - sp. 1
 - sp. 2
- 12. Oxyopidae:**
- *Oxyopes* sp.
- 13. Dysderidae:**
- *Dysdera erythrina*
- 14. Zoropsidae:**
- *Zoropsis lutea*
- 15. Zoridae:**
- *Zora nemoralis*
- 16. Pisauridae:**
- *Pisaura mirabilis*
- 17. Clubionidae:**
- *Clubiona* sp.
- 18. Nemesidae:**
- *Nemesia pannonica*
- 19. Theridiidae:**
- *Theridion melanurum*
 - *Theridion impressum*
- 20. Anyphaenidae:**
- *Anyphaena* sp.

Med najdenimi vrstami so še posebej zanimive:

Nemesia pannonica (NEMESIDAE)

Vrsto smo odkrili, ko smo iskali talne pajke iz rodu *Atypus*. Tako kot predstavniki rodu *Atypus* sodi tudi *N. pannonica* med primitivne ortognatne pajke, vendar je od predstavnikov rodu *Atypus* precej večja. Spada med pajke zaklopničarje. Vrsta živi v podzemnem rovu, ki ga izkoplje v podlago. Rov je obdan z gosto tkano pajčevino, odprtino na vhodu pa zapira zamaskiran poklopec, ki meri od dva centimetra v premeru. Rovi s poklopci so značilni za vso družino Nemesidae, zato je slovensko ime družine pajki zaklopničarji. Rove s poklopci smo našli med travo, pa tudi v nizki podrasti v gozdu. Vrsta je poznana tudi iz Slovenije, ker je pa bila najdena le na Slavniku in na vojaškem strelišču Mlake pri Ajdovščini.

Segestria florentina (SEGESTRIDAE)

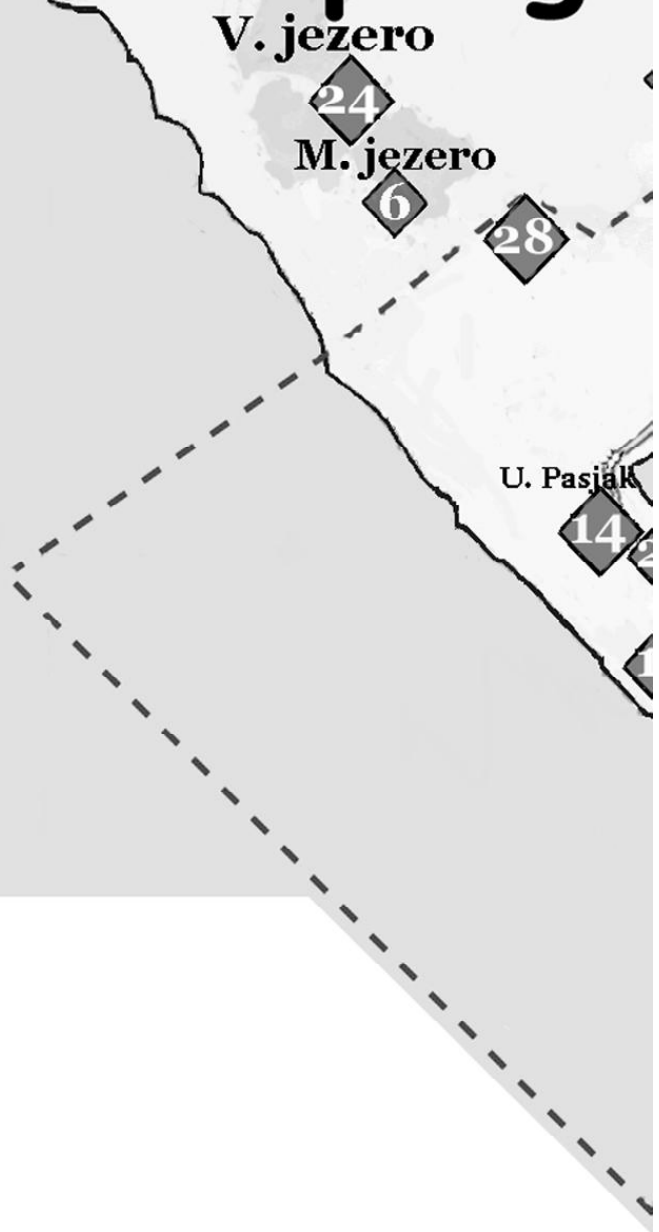
Ti veliki pajki imajo šest oči, ki so urejene v tri skupine po dve očesi. V kampu Telaščica so bili zelo pogosti, običajno pa smo jih našli v razpokah v kamnitih zidovih in ograjah, pa tudi v šotorih. Ogledali smo si jih ponoči, saj takrat pridejo loviti plen, ki se ujame na zavezdasto razprostrto mrežo spleteno okoli razpoke v kateri je pajek. Iz razpoke gleda le prvi par nog, s katerimi zazna plen v mreži. Za vrsto so značilne tudi velike helicere, ki imajo značilen zelen kovinski lesk.

Anyphaena accelntuata (ANYPHENIDAE)

Vrsta je edina predstavnica družine v zmernem pasu. Lahko je prepoznavna po značilnem vzorcu in anteriorni legi odprtine cevastih vzdušnic na opistosomi. Njena zanimivost je, da je običajno vezana na rastlino, v tem primeru na hrast, kar je pri pajkih sicer redek pojav. Vezanost na hrast je po vsej verjetnosti vezana na paritveno obdobje, ko se samci sporazumevajo s samicami z značilnim udarjanjem zadka po površini listov.

Se nadaljuje na strani 24.

Karta pregled

Legenda:

Baza: ☺

Metulji: 1

Potapljači: 1, 12

Pajki: 6, 19, 20, 21

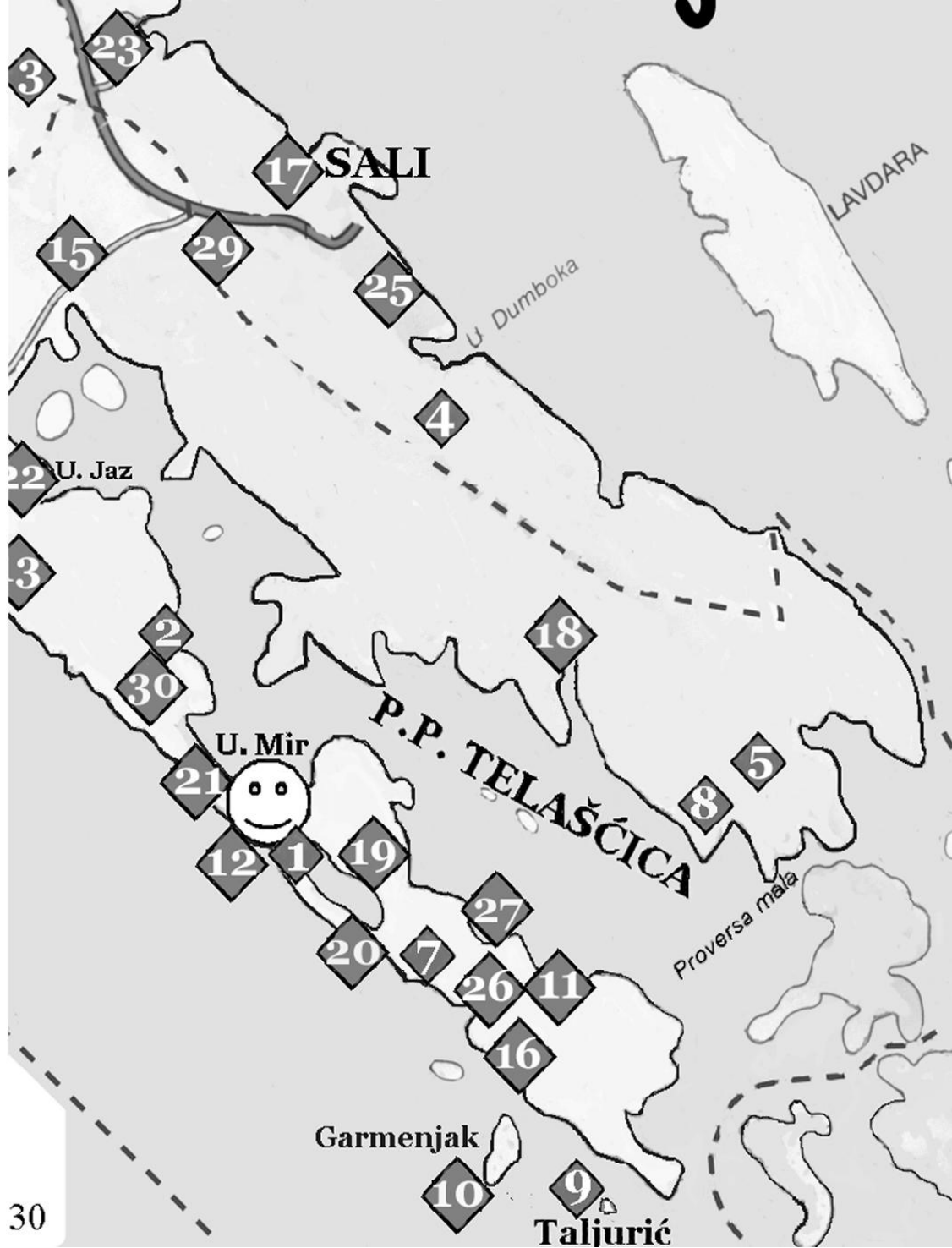
Botaniki: 1, 6, 7, 8, 9, 10

Ptiči: 1, 7, 22, 23, 24, 25

Netopirji: 1, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Plazilci in dvoživke: 1, 3, 4, 5, 14, 17, 20, 21, 26, 27, 28, 29,

redanih lokacij

4. ZAKLJUČEK

Glede na podnebje na dalmatinskih otokih je obdobje, v katerem je potekal tabor, navadno eden od vrhov razmnoževalnega cikla pajkov. Kljub temu so med pajki prevladovali juvenilni in subadultni osebki, kar je verjetno posledica za ta letni čas relativno hladnega vremena. Med vzorci, nabranimi na različnih lokalitetah, ni bilo večjih razlik, kar lahko pripišemo majhni raznovrstnosti habitatov na otoku. Po vrstni pestrosti izstopa vzorec nabran v jami. Žal pa v njem prevladujejo juvenilni in subadultni osebki, zato vrst v vzorcu nismo mogli natančno določiti. Kljub velikemu prizadevanju skupine, da bi našli črno vdovo (*Latrodectus tredecimguttatus*) ali vsaj podobno in sorodno vrsto *Steatoda paykulliana* iz iste družine (Theridiidae), pa se nam želja ni uresničila.

Glede na predznanje in poznavanje te zanimive skupine členonožcev s(m)o se člani skupine naučili opazovanja in vzorčenja pajkov, obnovili svoja znanja s področja sistematike in določanja ali pa se zgolj znebili strahu pred pajki.

5. SLOVSTVO

- Roberts M.J. (1995): Spiders of Britain & Northern Europe. Collins Field Guide, HarperCollins Publishers, London.
- Roberts M.J. (1985): The Spiders of Britain and Ireland. Vol. 1-3, Harley Books (B.H & A. Harley Ltd), Colchester.
- Heimer S., Nentwig W. (1991): Spinnen Mitteleuropas. Paul Parey, Berlin.

SKUPINA ZA DVOŽIVKE IN PLAZILCE

Vodja: Griša Planinc

1. UVOD

Namen delovanja herpetološke skupine na taboru Dalmacija 2002 je bil udeležence skupine uvesti v terensko biologijo, jih naučiti s pomočjo določevalnih ključev prepoznavati v okolici živeče predstavnike dvoživk in plazilcev, jih seznaniti z njihovo biologijo, njih vlogo v okolju in vzroke za njihovo ogroženost.

Dugi Otok je z zanj značilno podolgovato obliko v dinarski smeri (dolg je največ 44,55 km, širok le 4,55 km) in s svojimi 114,44 km² največji otok severnodalmatinskega arhipelaga. Na severozahodu ga od molatske skupine otokov ločuje preliv Maknare, na jugovzhodu ga preliv Vela Proversa loči od skupine kornatskih otokov, od otoka Iža v Srednjem kanalu pa ga omejuje Iški kanal. Površje otoka je dokaj razgibano, kljub temu pa najvišji vrh Vela Straža doseže le 337 m n. m. Na skrajnem JV delu otoka leži 24.3.1988 ustanovljeni Park prirode Telašćica. Njegova površina znaša 6.706 ha, pri čemer 2.734 ha odpade na kopno. Znotraj parka leži slano jezero Mir. V JZ delu Telašćice so do 166 m visoki klifi, ki predstavljajo dobro naravno zaščito pred valovanjem in vetrom.

Dugi Otok zaznamuje evmediteranska klima z dolgimi, toplimi poletji in blagimi zimami. Povprečne letne temperature se gibljejo med 6,4°C v januarju in 24,1°C v avgustu. Število sončnih ur na leto se giblje med 2550 in 2650 ur, povprečno število deževnih dni pa je 85 na južnem in 95 na severnem delu otoka. Zaradi majhne količine padavin, visokih temperatur v poletnih mesecih in za vodo prepustne apnenčaste kameninske osnove je na otoku le malo stalnih sladkovodnih virov skoraj izključno antropogenega nastanka. Primerna mrestišča za dvoživke tako predstavljajo predvsem redki kali (lahko obzidani), vodna zajetja, vodna korita (nekatera z zbiralniki) in manjše luže. Kjer zakrasela površina ni gola zaradi močnega delovanja morja ali vetra,

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

predstavljajo vegetacijo predvsem kraška travišča z značilno eumediteransko floro, fragmenti makije, sestoji bora in mediteranskega grmičevja ter oljčni nasadi.

O herpetofavni Dugega Otoka je le malo znanega. V začetku prejšnjega stoletja je vretenčarje Dugega Otoka preučeval Hirtz, ki v popisu iz leta 1930 opisuje tudi prisotnost posameznih vrst dvoživk in plazilcev na območju Dugega Otoka, delno pa se dotakne tudi manjših otočkov v bližini Dugega Otoka.

Navaja prisotnost dveh vrst dvoživk - to sta zelena rega (*Hyla arborea*) in zelena krastača (*Bufo viridis*). Hrvaški študenti biologije so na svojih raziskovalnih taborih v Parku Prirode Telašćica leta 2000 in 2001 potrdili pojavljanje teh dveh vrst (Kuljerić & Lukin, 2001; Kuljerić, 2001). Zeleno krastačo navajajo tudi posamezniki (Škvarč, 2000).

Vrstna pestrost plazilcev je nekoliko večja. Med kuščarji Hirtz omenja pogosto pojavljanje kraške kuščarice (*Podarcis melisellensis fiumana*). Ta se na otoku pojavlja večinoma v obliki modesta, za katero je značilna enotna olivno zelena obarvanost hrbta in bokov brez risbe. Za zelo redko je spoznal primorsko kuščarico (*Podarcis sicula*), žoltoplaz (*Pseudopus apodus*) pa je spet podan kot eden napogostejših plazilcev na Dugem Otoku. Tudi novejše raziskave potrjujejo to sliko (Škvarč, 2000; Kuljerić & Lukin, 2001; Kuljerić, 2001). V antropogenem okolju je Hirtz pogosto videval turške gekone (*Hemidactylus turcicus*), te so opazili tudi hrvaški študentje (Kuljerić & Lukin, 2001).

Med kačami Hirtz navaja za vlažnejša območja značilno belouško (*Natrix natrix*). Ta vrsta je bila v novejšem času enkrat popisana (Kuljerić & Lukin, 2001). Med pogostejšimi kačami Dugega Otoka sta se v Hirtzovem delu znašli tudi leopardovka (*Elaphe situla*) in belica (*Coluber gemonensis*), kateri so srečali tudi popisovalci v sedanjem času (Škvarč, 2000; Kuljerić & Lukin, 2001). Južnoevropsko zrvo (*Malpolon monspessulanus*) je spoznal za zelo razširjeno vrsto na celotnem otoku. Da je še vedno pogosta, pričajo podatki hrvaških študentov (Kuljerić & Lukin, 2001; Kuljerić, 2001). Mačjeoko kačo (*Telescopus fallax*) je Hirtz videval v svojem času dokaj poredko, to pa pripisuje predvsem nočnemu načinu življenja. Do sedaj ni bilo druge potrditve prisotnosti te kače na Dugem Otoku. Na tem območju naj bi prebival tudi progasti gož (*Elaphe quatuorlineata*) (Kuljerić & Lukin, 2001; Kuljerić, 2001).

Okostja glavate karete (*Caretta caretta*) na obalah Dugega Otoka (Parka prirode Telašćica) pričajo o tem, da tudi okoliško morje poseljujejo plazilci (Kuljerić & Lukin, 2001; Kuljerić, 2001).

2. METODE DELA

Terensko delo je potekalo od 20.4.2002 do 27.4.2002, večji del v okviru meja Parka prirode Telašćica. Plazilce smo iskali ob sončnem vremenu v dopoldanskem in popoldanskem času na suhozidih, skalnati morski obali in ostalih kamnitih odprtih terenih, kot so mediteranski kraški travniki in poseke. Na asfaltnih cestah in kolovozih smo iskali povožene osebke. Pozorno smo pregledovali tudi morsko obalo zaradi možnih ostankov morskih želv. V nočnem času smo oprezali za gekoni v bližini zidnih svetilk. Pri določevanju plazilcev smo si pomagali z določevalnimi ključi (Tome, 1999; De Luca; Mršić, 1997). Pretežno so bili osebki le opazovani. Kuščarice smo lovili z zanko iz sintetičnega sukanca, žoltoplaze in kače z roko ali s posebno prijemalko.

Dvoživke smo iskali v kalih in njihovi ožji okolici, tudi v deževnem vremenu. Pozorni smo bili tudi na njihovo oglašanje, tako podnevi kot ponoči. Paglavce smo lovili z vodno mrežo, odrasle osebke pa z roko. Pri določanju smo uporabljali določevalni ključ (Nöllert & Nöllert, 1992; Vogrin, 1999).

Ujetim osebkom smo izmerili nekatere morfološke parametre in jih fotodokumentirali. Vsi ujeti osebki so bili po opravljenih meritvah izpuščeni na mestu ulova. Popisovali smo tudi poginule osebke in najdbe ostalih skupin udeleženi na raziskovalnem taboru Dalmacija 2002.

3. REZULTATI IN DISKUSIJA

Pričujoči popis potrjuje prisotnost že opaženih vrst na področju Parka prirode Telašćica. Zaradi kratkega časa popisovanja seznam vrst ne odraža realne slike poseljenosti tega dela Dugega Otoka. V času od 20.4.2002 do 27.4.2002 so bili trije dnevi deževni, enkrat pa je deževalo le v popoldanskem času. Za plazilce neugodno vreme je razlog, da seznam vrst plazilcev ni obsežnejši.

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

Tabela 1: Seznam najdenih vrst dvoživk

Najdišče:	Vrsta:	Datum:	Opis najdišča:
1	<i>Bufo viridis</i>	25.04.2002	kal s somornično vodo
2	<i>Bufo viridis</i>	25.04.2002	betonsko vodno korito z zbiralnikom
3	<i>Bufo viridis</i>	24.04.2002	preraščen suhozid, okoli mediteranski kraški travnik
4	<i>Bufo viridis</i>	26.04.2002	betonsko dvorišče v počitniškem naselju
5	<i>Hyla arborea</i>	24.04.2002	kal z redkim vodnim rastlinjem in ilovnatim bregom obdan z gostim grmičevjem
6	<i>Hyla arborea</i>	23.04.2002	kolovoz obdan z gostim grmičevjem
7	<i>Hyla arborea</i>	24.04.2002	zaraščen kal z ilovnatim bregom
8	<i>Hyla arborea</i>	26.04.2002	oljčni nasadi, v bližini kal

Slika 1: Najdišča dvoživk.

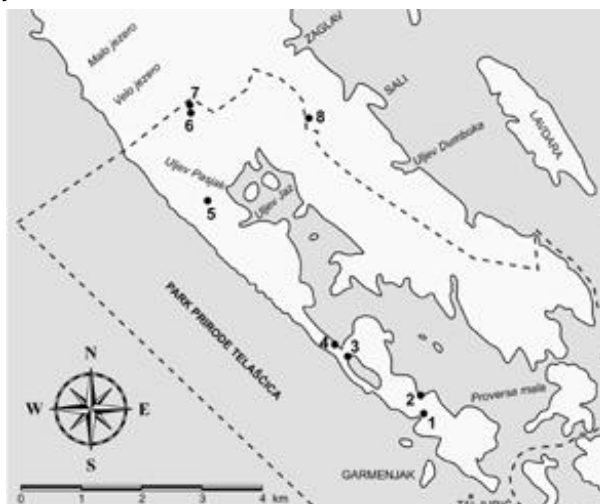

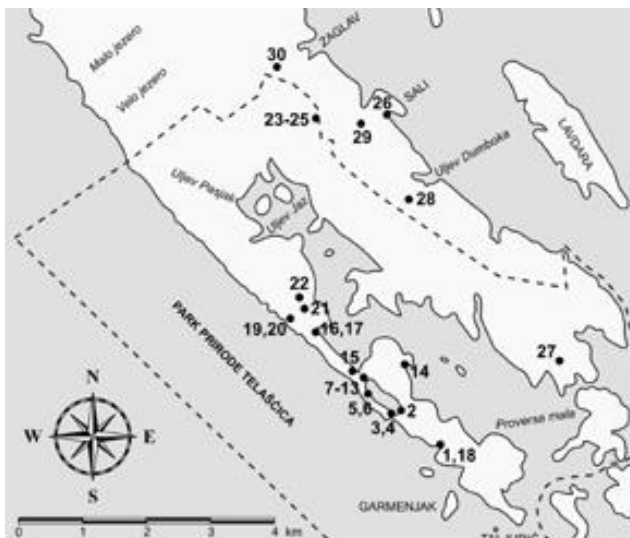
Tabela 2: Seznam najdenih vrst plazilcev

Najdišče:	Vrsta:	Datum:	Opis najdišča:
1	<i>Podarcis melisellensis</i>	25.04.2002	skalnata morska obala
2	<i>Podarcis melisellensis</i>	25.04.2002	delno obraščena skalnata obala slanega jezera
3	<i>Podarcis melisellensis</i>	23.04.2002	Grmičevje
4	<i>Podarcis melisellensis</i>	23.04.2002	Grmičevje
5	<i>Pseudopus apodus</i>	23.04.2002	Grmičevje
6	<i>Podarcis sicula</i>	23.04.2002	Grmičevje
7	<i>Podarcis melisellensis</i>	23.04.2002	Grmičevje
8	<i>Coluber gemonensis</i> , <i>Pseudopus apodus</i>	25.04.2002	mediteranski kraški travnik
9	<i>Pseudopus apodus</i>	20.04.2002	Grmičevje
10	<i>Pseudopus apodus</i>	23.04.2002	mediteranski kraški travnik
11	<i>Coluber gemonensis</i> , <i>Pseudopus apodus</i>	23.04.2002	mediteranski kraški travnik
12	<i>Podarcis melisellensis</i>	23.04.2002	mediteranski kraški travnik
13	<i>Pseudopus apodus</i>	27.04.2002	Grmičevje
14	<i>Caretta caretta</i>	25.04.2002	morski zaliv
15	<i>Hemidactylus turcicus</i>	22.04.2002	strešni napušč in betonsko zidovje
16	<i>Pseudopus apodus</i>	22.04.2002	gozdna poseka
17	<i>Podarcis sicula</i>	26.04.2002	gozdna poseka
18	<i>Podarcis melisellensis</i>	25.04.2002	peščena obala zaraščena s travo
19	<i>Pseudopus apodus</i>	26.04.2002	Grmičevje
20	<i>Podarcis melisellensis</i>	26.04.2002	skalovje ob klifu
21	<i>Pseudopus apodus</i>	22.04.2002	zaraščen suhozid
22	<i>Podarcis melisellensis</i> , <i>Podarcis sicula</i>	28.04.2002	zaraščen suhozid
23	<i>Elaphe situla</i>	24.04.2002	asfaltna cesta prek mediteranskega kraškega travnika
24	<i>Telescopus fallax</i>	26.04.2002	asfaltna cesta prek mediteranskega kraškega travnika
25	<i>Podarcis melisellensis</i>	26.04.2002	mediteranski kraški travnik
26	<i>Podarcis sicula</i>	22.04.2002	pod prevrnjenimi čolni v travi na morskem obrežju
27	<i>Podarcis melisellensis</i>	26.04.2002	suhozid na mediteranskem kraškem travniku med oljčnimi nasadi

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

28	<i>Podarcis melisellensis</i>	26.04.2002	mediteranski kraški travnik
29	<i>Podarcis melisellensis</i>	22.04.2002	skalovje ob asfaltni cesti
30	<i>Malpolon monspessulanus</i>	29.04.2002	asfaltna cesta, okoli skalovje

Slika 2: Najdišča plazilcev.

Na območju PP Telašćica in bližnji okolici smo popisali dve vrsti dvoživk in devet vrst plazilcev. Med dvoživkami smo našli zeleno rego (*Hyla arborea*) iz družine Hylidae in zeleno krastačo (*Bufo viridis*) iz družine Bufonidae. Opazene vrste plazilcev so pripadale petim družinam: glavata kareta (*Caretta caretta*) iz družine Cheloniidae, turški gekon (*Hemidactylus turcicus*) iz družine Gekkonidae, kraška (*Podarcis melisellensis*) in primorska (*P. sicula*) kuščarica iz družine Lacertidae, žoltoplaz (*Pseudopus apodus*) iz družine Anguidae ter štiri vrste iz družine Colubridae - leopardovka (*Elaphe situla*), belica (*Coluber gemonensis*), mačjeoka kača (*Telescopus fallax*) in južnoevropska zrva (*Malpolon monspessulanus*).

Hyla arborea (Linnaeus, 1758)

Zelena rega je bila najdena na štirih najdiščih, v vseh primerih v kalih oziroma v njihovi neposredni bližini. Odrasli osebki so se oglašali v velikem številu, paglavce smo videli na dveh najdiščih. Našli smo tudi en kadaver.

Bufo viridis (Laurenti, 1768)

Odrasle osebkke zelene krastače smo opazili na dveh najdiščih, v obeh

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

primerih po sončnem zahodu. Takrat se je vlaga v zraku precej povišala, kar je predstavljalo ugodne pogoje za te dvoživke. Na dveh najdiščih smo našli večje število paglavcev (>1000).

Caretta caretta (Linnaeus, 1758)

Našli smo samo naplavljen karapaks in del plastrona.

Hemidactylus turcicus (Linnaeus, 1758)

Turške gekone smo opazili samo v antropogenih življenjskih prostorih na zidovih Restavracije Mir in na lesenih barakah v bližini. Oskrbniki parka so potrdili, da jih pogosto videvajo, ko lovijo žuželke. En primerek so našli tudi v skladišču točilnice.

Podarcis melisellensis (Braun, 1877)

Kraška kuščarica je bila najpogosteje opažena vrsta. Pojavljala se je predvsem na kamnitih predelih in suhozidih, prisotna pa je bila tudi na bolj zaraščenih območjih. Kraško kuščarico smo videvali predvsem v obliki modesta (brez risbe, enotna olivnozeleno obarvanost), med njimi smo zasledili tudi nekaj osebkov tipske, progaste oblike in en osebek s popolnoma rjavo obarvanostjo telesa, brez risbe. Pri velikem številu kraških kuščaric smo opazili, da se žvekalna ploščica (massetericum) po velikosti in obliki ne razlikuje od ostalih. Videli smo tudi osebek z dvema repoma kar je posledica nepopolne avtomije.

Podarcis sicula (Rafinesque-Schmaltz, 1810)

Primorske kuščarice smo opazili na 4 najdiščih. V primerjavi s kraško kuščarico je primorske kuščarice na območju Parka prirode Telaščica zelo malo, kljub temu, da obe vrsti poseljujeta podobne življenske prostore. Ponekod sta bili celo opaženi na istih najdiščih.

Pseudopus apodus (Pallas, 1775)

Žoltoplaze smo videvali na večih delih parka, pa tudi ostale skupine na taboru so poročale o srečanjih s to vrsto kuščarjev. Opazovali smo jih na predelih poraščenih z grmičevjem (predvsem s pistacijo). Najdena sta bila tudi dva povožena osebka. V iztrebkih treh različnih živali smo opazili neprebavljene hitinaste dele hroščev in strig ter poklopce polžev. Na podlagi podatkov iz literature (Hirtz, 1930; Škvarč, 2000; Kuljerić & Lukin, 2001; Kuljerić, 2001) in ustnem izročilu upraviteljev parka opažamo, da je *Pseudopus apodus* splošno razširjena vrsta na tem območju.

Elaphe situla (Linnaeus, 1758)

Našli smo kadaver subadultnega osebka na asfaltni cesti.

Coluber gemonensis (Laurenti, 1768)

Belico smo zasledili na dveh najdiščih. Oba primerka sta se nahajala na mediteranskem kraškem travniku v zaraščanju.

Telescopus fallax (Fleischmann, 1831)

Našli smo kadaver v kozarcu za vlaganje s preluknjanim pokrovom. O točnem izvoru osebka ne moremo sklepati. Če izhaja z Dugega Otoka, je to potrditev prisotnosti te kače, ki je bila nazadnje omenjena v literaturi leta 1930 (Hirtz, 1930).

Malpolon monspessulanus (Hermann, 1804)

Najden je bil samo en povežen subadultni osebek na asfaltni cesti.

Tabela 1: Izmerjeni morfološki parametri posameznih odraslih osebkov plazilcev (vse mere so v mm).

Vrsta	Spol	SVL	TL	HL	HW	HC	FD	FL	C
<i>P. melisellensis</i>	m	52	111,5	13,5	8	19	21	21	9
<i>P. melisellensis</i>	m	52	104,5	12	8	18	20	21	10
<i>P. melisellensis</i>	m	54	115	14	9	20	17	17	12
<i>P. melisellensis</i>	m	38	94	14	9	19	20	22	10
<i>P. melisellensis</i>	m	52	109	14	8	20	22	19	10
<i>P. melisellensis</i>	ž	49	89	10,5	6	15,5	19	19	10
<i>P. melisellensis</i>	ž	54	57 (50)	11	6,5	15	18	20	7
<i>P. melisellensis</i>	ž	38	88	10	7	16	21	21	11
<i>P. melisellensis</i>	ž	52	91	10	6	16	20	21	13
<i>P. sicula</i>	ž	65	127	14,5	9	20	22	21	9
<i>P. apodus</i>	m	400	600	51	29	-	-	-	-
<i>P. apodus</i>	-	380	400	37	22	-	-	-	-
<i>C. gemonensis</i>	-	skupaj 800	-	-	-	-	-	-	-

SVL – dolžina trupa od konice gobčka do kloake; TL – dolžina repa (v oklepaju dolžina regeneriranega dela repa); HL – dolžina glave od konice gobčka do bobniča; HW – največja širina glave; HC – dolžina od konice gobčka do ovratnika; FD in FL – število femoralnih por na desnem in levem stegnu; C – število lusk ovratnika.

4. SLOVSTVO

- Arnold E. N. & Burton A. J. (1985): Guida dei rettili e dagli anfibi d' Europa. Franco Muzzio & co. editore, Padova, 244 pp.
- De Luca N.: Ključ za določanje plazilcev Hrvaške
- Hirtz M. (1930): Prirodoslovna istraživanja Sjevernodalmatinskog otočja. I. Dugi i Kornati. Prirodoslovna istraživanja Kraljevine Jugoslavije 16: 94-118.
- Kuljerić M. (2001): Izvještaj herpetološke grupe - Telaščica; 05.-10.04.2001. (neobjavljeno)
- Kuljerić M. & Lukin A. (2001): Izvještaj herpetološke grupe. (neobjavljeno)
- Mršič N. (1997): Plazilci (Reptilia) Slovenije. Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana, 167 pp.
- Nöllert A. & Nöllert C. (1992): Die Amphibien Europas. Franckh-Kosmos Verlags-GmbH & Co., Stuttgart, 382 pp.
- Škvarč A. (2000): Prispevek k poznavanju dvoživk in plazilcev Dugega Otoka na Hrvaškem. Temporaria letnik 4, št. 1, str. 14.
- Tome S. (1999): Razred: Plazilci, Reptilia. In: Kryštufek B. & Janžekovič F. (Eds.), Ključ za določanje vretenčarjev Slovenije. DZS, Ljubljana, pp. 284-305.
- Vogrin N. (1999): Razred: Dvoživke, Amphibia. In: Kryštufek B. & Janžekovič F. (Eds.), Ključ za določanje vretenčarjev Slovenije. DZS, Ljubljana, pp. 261-283.

http://public.srce.hr/botanic/cise/doc/kopno/prot_areas/telascic.htm

http://www.croaziainfo.it/e_DugiOtok.html

http://www.croaziainfo.it/e_Telascica.html

<http://www.sali.ims.hr/st13.html>

<http://www.sali.ims.hr/st15.html>

POTAPLJAŠKA SKUPINA

Vodja: Boštjan Podvršič

1. UVOD

Dugi otok spada v zunanji niz Zadarskega arhipelaga. Na južni strani, kjer ni dolomitskega območja in kjer je nastala tektonska razpoka, se nahajajo visoke vertikalne oblike. To je območje visokih sten, kjer se globina morja hitro spusti na 50m. Na tej globini se je izoblikovala polica, ki jo imenujejo Kadija. Območje je bogato z raki, jastogi in rarogi. Tej polici sledi vertikalni spust do 100m. Predel je zelo zanimiv za potapljače, vendar zahteva veliko previdnosti in izkušenj, predvsem zaradi močnih valov, ki se zaletavajo v stene.

Telaščica je ena od največjih Hrvaških uval, ki sega 10 km v notranjost otoka. Tu je zelo pomemben ribolov. V enem od podaljškov Telaščice se nahaja rt Čuška (pomorščaki jo imenujejo Proversa), kjer so v Mali Proversi potapljači na 1m globine odkrili mozaik in temelje neke rimske hiše.

Celotno območje je zelo obiskovano s strani potapljačev, vendar pa je veliko področij, ki so zavarovana in je potrebno imeti posebna dovoljenja za izvedbo potopa.

Namen dela potapljaške skupine ni bil le določevanje podvodnih organizmov, ampak tudi spoznavanje različnih metod dela v vodi in dokumentacija podvodnih organizmov ter njihovih habitatov. Člani skupine so se tako spoznali z morskimi biologijo, morskim okoljem in delom v njem.

2. METODE DELA

Potopi so bili vedno vnaprej določeni. Prav tako je bila določena metoda dela in približen plan potopa. V primeru, da smo se na mesto potopa peljali z ladjo je bil celoten plan ponovljen na sami ladji.

Potapljali smo se vedno v parih, v katerem je imel vsaj eden v paru več izkušenj in opremljen z opremo za samostojno potapljanje. Le v

primeru nabiranja različnih materialov se je par ločil.

Štirje udeleženci so imeli opravljen osnovni potapljaški tečaj, kar je bil pogoj za skupno potapljanje z jeklenkami. Zaradi sorazmerno plitvih potopov ni bilo potrebno višjega znanja iz potapljanja. Vsi udeleženci so imeli že izkušnje iz potapljanja na dah (apnea) zato smo poleg potopov z jeklenkami izvedli še nekaj potopov na dah, kjer smo raziskovali teren in njegovo poraščenost.

Vse podvodno delo in nekatere organizme smo dokumentirali s pomočjo podvodne fotografske opreme. Imeli smo dva fotoaparata za večje globine in enega za slikanje v plitvini.

Poleg dokumentacije podvodnih organizmov in habitatov je potapljaška skupina prispevala tudi k čistejšem morju in se skupaj z zaposlenimi v Parku Telaščica dogovorila za čistilno akcijo.

Pri delu smo uporabljali naslednji material:

- ABC oprema
- jeklenka, regulator, konzole, kompenzator plovnosti, potapljaška obleka, uteži
- podvodni fotoaparat
- fotografski filmi (ASA 200 in 400)
- nabiralne mreže
- ključi za določevanje
- posode za živali in rastline

Dostop na oddaljene lokacije so nam omogočili zaposleni v narodnem parku. Večinoma so nas z ladjo pripeljali do dogovorjenega mesta in tam počakali na konec našega potopa. V kampu in nato še na ladjici neposredno pred potopom je bil narejen načrt potopa. Določili smo približno globino, čas trajanja in natančno lokacijo potopa.

Vidljivost je bila večinoma dobra z izjemo nočnega potopa v jezeru Mir. Organizme, razen nekaterih, nismo smeli nabirati, zato smo jih določevali kar na samem potopu. Tako določevanje neizogibno pogojuje nekatere napake, katerih smo se zavedali in jih tudi upoštevali. Veliko organizmov je bilo tako določenih le po zunanjem videzu po slikovnem ključu.

3. REZULTATI

Seznam določenih vodnih organizmov

alge:

Ulva laetevirens
Dictyopteris polypodioides
Padina pavonica
Cladophora sp.
Cystoseria sp.
Fucus virsoides
Halimedia tuna
Flabellia petiolata
Corallina sp.
Peyssonnelia polymorpha
Lithophyllum racemus
Lithophyllum tortuosum
Lithothamnium sp.
Peyssonellia squamaria
Laurencia sp.
Codium vermilara
Dictyota sp.
Codium bursa
Bryopsis sp.
Acetabularia acetabulum
Codium effusum

semenke:

Posidonia oceanica

spužve:

Cliona celata
Spirastrella cunctatrix
Anchinoe tenacior
Ircinia sp.
Verongia aerophoba

ožigalkarji

Eunicella cavolinii
Actinia equina

Cerianthus membranaceus
Cladocora caespitos
Anemonia sulcata

zvezdaši

Bonellia sp.

mehkužci

Littorinia neritodes
Murex brandaris
Murex truncus
Haliotis lamellosa
Buccinum corneum
Astrea rugosa
Conus mediterraneus
Monodonta turbinata
Patella sp.
Tylodina perversa

glavnonožci

Sepia officinalis
Octopus vulgaris

kolobarniki

Bispiria volutacornis
Spirographis spallanzani

členonožci

Chthamalus sp.
Palaemon sp. kozica

maločlenarji

Myriapora truncata
Hacelia attenuata
Astropecten aranciacus
Marthasterias glacialis

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

<i>Ophiotrix</i> sp.	<i>Conger conger</i>
<i>Holothuria tubulosa</i>	<i>Phycis phycis</i>
<i>Cucumaria</i> sp.	<i>Coris julis</i>
<i>Arbacia lixula</i>	<i>Tripterygion delaisi</i>
<i>Spharechinus granularis</i>	<i>Tripterygion melanurus minor</i>
<i>Antedon mediterranea</i>	<i>Scorpaena notata</i>
<i>Thalia democratica</i>	<i>Chromis chromis</i>
	<i>Oblada melanura</i>
vretenčarji	<i>Diplodus vulgaris</i>
<i>Hippocampus</i> sp.	<i>Serranus scriba</i>

4. ZAKLJUČEK

Sama organizacija celotnega biološkega tabora se je izkazala za zelo učinkovito in uspešno. Pri potapljaški sekciji so nam bili zelo v pomoč zaposleni v parku Telašćica, ki so nam zagotovili kompresor za polnjenje jeklenk in nas s čolnom vozili naokoli. Še posebej sta nam pomagala hrvaška biologa, ki sta organizirala prevoz na različne lokacije in nam omogočila nabiranje nekaterih organizmov.

Veliko manj je navdušila sama čistoča parka, saj je bilo pod vodo moč najti vsemogoče odpadke, od gradbenega materiala do pločevink. Glede na to mislim, da je nujno potrebno izvesti bolj odzivno čistilno akcijo in postriti nadzor nad odmetavanjem odpadkov.

5. SLOVSTVO

- Tom Turk, Živalski svet Jadranskega morja
- Ivan Jadras, Ribe i glavonožci Jadranskog mora
- Rupert Riedl, Fauna & flora del Mediterraneo
- Claudio Batteli, Priročnik za spoznavanje morske flore Tržaškega zaliva

ORNITOLOŠKA SKUPINA

Vodja: Eva Vukelič

1. UVOD

Zaradi raznolikih življenjskih prostorov na otoku smo pričakovali pestro ornitofavno, še posebej v tednu konec aprila, ko lahko hkrati opazujemo gnezdilke kot tudi vrste, ki se na otoku zgolj ustavljajo na selitvi. Naš namen je bil predvsem seznanjanje z značilnimi sredozemskimi vrstami, pozorni smo bili tudi na njihovo vedenje ter v katerih življenjskih prostorih jih lahko najdemo.

2. METODE DELA

Ptice smo opazovali z daljnogledi in teleskopom. Zvečer smo poskušali izzvati sove in podhujko s posnetim oglašanjem. Večinoma smo se zadrževali znotraj parka Telaščica, razen 24. aprila, ko smo obiskali naselji Zaglav in Žman ter Malo in Velo jezero.

Na terenu smo pri vsaki vrsti zapisovali število osebkov, habitate in stopnje verjetnosti gnezditve. Na podlagi le-teh in podatkov iz literature (LUKAČ 1998, RUCNER 1998) smo sklepali, ali vrsta v parku Telaščica gnezdi ali se le ustavi na preletu.

Tabela 1: Seznam pregledanih lokacij

Datum	Čas	Kraj
21.4.2002	9:00 - 23:00	uvala Mir - klifi - okrog jezera Mir
22.4.2002	6:00 - 15:00	uvala Mir - jezero Mir - Muravjak - uvala Lojišæe
23.4.2002	5:00 - 24:00	uvala Mir - uvala Tripuljak - Gmajno polje - uvala Jaz - uvala Pasjak - Artak
24.4.2002	6:00 - 15:00	uvala Magrovica - Magrovica - Zaglav - (Žman - Malo, Velo jezero) - Stivanje polje - Arnjevo polje
25.4.2002	10:00 - 24:00	Sali - Vela ploča - smetišče - Dragoraj - Drakovac - Čuh polje - Dugonjive
26.4.2002	6:00 - 12:00	Dragoraj - Drakovac - Dugonjive - Smričevica - Orljak

3. REZULTATI

Seznam zabeleženih vrst (skupaj 70) je podan v tabeli, skupaj s številom osebkov, statusom in habitati, v katerih je bila posamezna vrsta opažena.

oznaka	habitat	oznaka	habitat
0	opazovan v letu	6	skalnata obala
1	makija	7	borov gozd
2	skalne stene	8	travnik
3	morje	9	mlaka
4	slano jezero	10	oljčni nasad
5	naselje		

Status: S - preletnik; opazovan na selitvi
 G - gnezdi v parku ali okolici
 ? - premalo podatkov

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

Vrsta	Habitati	Status	dnevi (april 2002)					
			21.	22.	23.	24.	25.	26.
<i>Podiceps nigricollis</i>	3	S		1				
<i>Phalacrocorax carbo</i>	3	S			1			
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	3	G	13	17	3			
<i>Botaurus stellaris</i>	6	S					1	
<i>Nycticorax nycticorax</i>	0	S			2			
<i>Egretta garzetta</i>	4,6,0(3)	S	13	2	4	1		
<i>Ardea cinerea</i>	4,0	S	4		12			
<i>Platalea leucorodia</i>	0(2)	S						1
<i>Anas platyrhynchos</i>	9	?				1		
<i>Anas acuta</i>	0(5)	S				2		
<i>Anas crecca</i>	3	S		7				
<i>Milvus migrans</i>	0(1)	S			1		2	
<i>Circus aeruginosus</i>	0(1)	S				2		
<i>Buteo buteo</i>	0(1)	G			2	4	2	1
<i>Accipiter nisus</i>	1,0	G		1	3	3		
<i>Circus gallicus</i>	0(1,8)	G	1		1	3	3	2
<i>Falco tinnunculus</i>	1,2	G	2	2	3	3		2
<i>Falco peregrinus</i>	0(2,3)	G	1	1	2	1		
<i>Phasianus colchicus</i>	10	G				4	1	
<i>Actitis hypoleucos</i>	4,6	S		1	1			
<i>Tringa glareola</i>	9	S				1		
<i>Tringa ochropus</i>	9	S		2		3		
<i>Larus cachinnans</i>	2,3,4,0	G	41	90	400	150		67
<i>Columba livia</i>	0	G			1	24		
<i>Columba palumbus</i>	0	?				1		
<i>Streptopelia turtur</i>	10	G				1	1	
<i>Streptopelia decaocto</i>	5	G				2		
<i>Cuculus canorus</i>	1,5	G			1	4	3	1
<i>Bubo bubo</i>	1,2	G	1		1	3	2	
<i>Otus scops</i>	1	G			1			
<i>Caprimulgus europaeus</i>	1,10	G			6	4	3	
<i>Apus pallidus</i>	0(2)	G	7	30		1		
<i>Tachymarptis melba</i>	0(2)	G	3	2			9	
<i>Upupa epops</i>	5,10	G				3	2	4
<i>Hirundo rupestris</i>	2	G				30		
<i>Hirundo rustica</i>	5,0(1,6)	G	11	15	9	14	10	2
<i>Hirundo daurica</i>	0(1)	G		2				
<i>Delichon urbica</i>	5,0(1)	G	10	8	1	10		

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

<i>Anthus campestris</i>	1,8	G			1		4	11
<i>Anthus trivialis</i>	8	S					2	
<i>Motacilla flava</i>	5,0	S		3	1	1		
<i>Motacilla alba</i>	0	G			1			
<i>Luscinia megarhynchos</i>	1,5,10	G			6	6	7	
<i>Saxicola rubetra</i>	1	S			6			
<i>Oenanthe hispanica</i>	8	G					3	6
<i>Monticola solitarius</i>	2	G	1	1				
<i>Turdus merula</i>	1,7	G	9	5	17	6		
<i>Sylvia communis</i>	1	?			3	1		
<i>Sylvia melanocephala</i>	1,8	G	9	11	35	3		7
<i>Sylvia hortensis</i>	1	G			1		1	
<i>Sylvia cantillans</i>	1	G		1	3	14		
<i>Sylvia atricapilla</i>	1,7,10	G		1	7	5		
<i>Phylloscopus collybita</i>	1	G			1			
<i>Phylloscopus trochilus</i>	1,10	S			3	1		2
<i>Parus major</i>	1,7,10	G	6		11	3	4	2
<i>Lanius collurio</i>	8	G						1
<i>Lanius senator</i>	1	G					1	2
<i>Corvus corone cornix</i>	1,10	G	3	3	4	4	13	4
<i>Corvus corax</i>	1,2,10	G	2	1	4	5	4	2
<i>Oriolus oriolus</i>	10	G				4		
<i>Passer domesticus</i>	5	G				7		
<i>Passer x italiae</i>	5	G				1		
<i>Passer hispaniolensis</i>	1	G			14			
<i>Fringilla coelebs</i>	7,10	G	10	9	7	1		
<i>Carduelis cannabina</i>	1,8,10	G		1	3	1	6	4
<i>Carduelis carduelis</i>	1,7,8,10	G	3	2	2		3	1
<i>Carduelis chloris</i>	1,5,10	G			2	5	1	
<i>Serinus serinus</i>	5,7,10	G	1	1	1	3	1	
<i>Emberiza cirrus</i>	1,5,10	G				3	1	
<i>Miliaria calandra</i>	8	G					4	2

4. ZAKLJUČEK

Skupaj smo zabeležili 70 vrst ptic, od tega jih 49 verjetno gnezdi. Za nekaj vrst se nismo mogli odločiti, v katero kategorijo bi jih uvrstili. Za kaj takega bi bilo potrebno otok obiskati kasneje v gnezditveni sezoni, saj nekatere vrste kažejo gnezditveno vedenje tudi na selitvi. Po drugi

Ekosistemi Dalmacije; Dugi otok 2002

strani pa se nekatere ptice v svoja gnezdišča vrnejo šele v začetku maja. Takrat bi morda lahko pričakovali še črnoglavega strnada *Emberiza melanocephala* ter bledega in oljčnega vrtnika *Hippolais pallida & olivetorum*.

Sicer pa je seznam vrst kar pester: Od selivk je bilo opaženih po nekaj vrst čapelj, rac, pobrežnikov in ujed. Tudi sicer smo videli večino vrst, ki jih lahko pričakujemo na takšnem jadranskem otoku.

5. SLOVSTVO

- Lukač, G. (1998): List of Croatian Birds: spatial and temporal distribution. *Natura Croatica*, vol. 7, suppl. 3, *Fauna Croatica* 37:1-160.
- Rucnar, D. (1998): Ptice Hrvatske obale Jadrana. Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb.
- Svensson, L., Grant, P. J., Mullarney K. & Zetterstrom, D. (1999): *Collins Bird Guide*. HarperCollins, London.

Seznam udeležencev

Skupina za botaniko:

Saša Koželj
Tina Klemenčič
Tina Sedmak
Jaka Razinger
Janez Prešern

Skupina za ptiče:

Živa Pipan
Irena Žnidar
Urša Koce
Tina Rabzelj
Dejan Bordjan

Skupina za plazilce in dvoživke:

Maja Cipot
Vesna Cafuta
Katja Janša
Živa Krelj
Petra Avanzo
Miha Krofel

Skupina za potapljanje in fotografijo:

Klement Stojanovski
Žiga Dobrajc
Čarna Miloš
Blaž Banič

Skupina za metulje:

Tanja Benko
Maja Gračner
Valerija Zakšek
Jasmina Livk

Skupina za pajke:

Maja Šuštar
Janja Novak
Danilo Šteblaj
Mojca Gorjak

Skupina za netopirje:

Katerina Jazbec
Mojca Pust
Jernej Polajnar
Jernej Zajc

Vodja tabora:

Ana Čehovin

Kuhar:

Darko Perovšek

Zahvale

Zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli prispevali pri organizaciji in poteku tabora. Posamezniki in organizacije so navedeni po naključnem vrstnem redu, ki nikakor ne izraža količine in kvalitete pomoči, ki so nam jo namenili. Če smo koga med omenjenimi pozabili, nismo nalašč.

Zahvale prejmejo:

Prof.dr. Tone Wraber, prof.dr. Nejc Jogan, Dragica Luznar, Nacionalni inštitut za biologijo, Oddelek za biologijo BF, Bayer, Krka, Študentska organizacija Biotehniške fakultete, Borut Mavrič in Uroš Kozina, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ministarstvo zaščite okolja i prostorskega uređenja RH, direktor PP Telašćica Božidar Puhov, Nikola, Mate, Tomislav in vsi ostali v PP Telašćica za ugoditev vseh naših želja in potreb, Darc za odlična kosila, voznica Maja za kombi in prevoz opreme, As za družbo.

In hvala še soncu, morju in dežju.

Za tabor z Društvom naprej!

